

לעילוי נשמת
ה"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ימי החנוכה

פרשת וישב

בס"ד | גיליון מס' 357

כיצד התרחש מהפך דרמטי בעיצומו של חורף?

להודות ולהלל לשמך הגדול!

ישועה, ולכן פשוט ומוכן שימים שמהותם הלל והודאה – הם ימים שהשערים פתוחים לפעול ישועות, כי עם ישראל כולו מתכנס תחת שלהבת ההודאה, ושירת התודה לבורא בוקעת ועולה מכל רחבי תבל!

מפי מורי ורבי, כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, שמעתי אמרת קודש מרוממת: תפילת העמידה מורכבת מ-19 ברכות, חלקן בקשות, חלקן שבח והודאה. וככל שיהודי משקיע יותר בברכת 'מודים', ורגשותיו גואים בהוקרה רבתי לבורא עולם, והתפילה בוקעת מפיו בהתרגשות כבירה של תודה לה', כך הוא נדרש להשקיע פחות כוונה בברכת 'רפאנו', כי על ידי הודאתו נחסכים חולי ומכאוב... כלומר, ההודאה מביאה בכנפיה את הישועה, כל מה שנדרש הוא להודות ולהלל, ואז הישועה כבר כאן!

אחים יקרים, את המסר הזה הבה ניקח עימנו בכניסתנו עתה לימי החנוכה, וגם לכל ימות השנה. רגעי ההודאה המרוממים הם רגעים נשגבים, המשפיעים ישועות כפשוטו ממש. אחים יקרים, בהיכנסנו לימי החנוכה, הבה נקדיש

לב ומחשבה להודות ולהלל מכל הלב, על הניסים שנעשו אז, על הניסים הנעשים היום, ועל חסדי הבורא בכל יום תמיד – כי זמן ההודאה הוא הזמן לשורר מכל הלב, ועל ידי ההודאה נוכל לחולל ניסים נוספים עליהם נוסף ונודה מכל הלב!

וגם לאחר חנוכה, הבה ניקח עימנו את המסר לימות השנה, כי אנו יכולים להעתיק את חנוכה בזעיר אנפין לכל יום שגרתו או אפילו אפל בחיינו, בצורה מאוד פשוטה: פשוט להודות ולהלל לבורא עולם עם כל הלב, להגיד לו תודה על חסדו הטוב עימנו, להודות לו במילים שלנו על אינספור חסדיו המרובים עימנו, ובאמצעות ההודאה הזו נוכל לפעול עוד ועוד ישועות, לפתוח לנו שערים רבים במרום, ולזכות לישועות נוספות ולסיבות נוספות להודות עליהן מקרב לב!

רשימה שהניבה 5,000 דולר!

תקופה קשה עברה על ר' יצחק ד., תקופה כמוה טרם עבר בחייו. באופן בלתי מוסבר, ברגע מסויים בחיים החל הגלגל לנוע כלפי מטה. פרנסתו ופרנסת רעייתו התערערו, לפתע אירעו כמה נזקים בביתו, ומצבו הכלכלי – שהיה יציב ומבוסס יחסית עד אותה עת – הפך לדחוק ולחץ חסר תקדים. מצב זה ערער גם את בטחונו העצמי ותחושותיו הפנימיות, וכשידידו משכבר הימים, ר' שמואל פ., פגש אותו – הבחין על אתר בעננה הרובצת על פניו...

כדרכם של ידידים קרובים, ביקש ר' שמואל לברר מה קורה, ור' יצחק ניאות וסיפר על התקופה הקשה שהוא עובר, הלחץ הכלכלי בו הוא נתון, והעובדה שלראשונה בחייו הוא נאלץ לומר לילדיו 'לא' גם על צרכים שנחשבו בסיסיים, כשהוא אינו מוצא מנוח לנפשו. ר' שמואל שמע וגאנח עמו בהשתתפות כנה בצער, אולם לאחר מכן ביקש להציע לו הצעה פרקטית לפתרון:

'הסכת ושמע, ר' יצחק ידידי, אמר ר' שמואל. 'הרי ברוך השם, לא הכל שחור בחייך. אתה קם בבוקר – האיברים עובדים. אתה מסוגל ללכת ולתפקד. יש לך משפחה ברוכה, אפילו נחת יש לך די בשפע. אמור לי בבקשה – מתי יסבת וערכת רשימה

ניצבים ועומדים אנו ערב הימים המוארים בשנה, תיכף יעלו השלהבות בראשי הנרות, ויאירו את נפשותינו ונשמותינו באור הניסים והנפלאות שנעשו ולאבותינו בימים ההם, ואותו אור ממשך ללוות אותנו גם בזמן הזה, בימי החנוכה. כל לב יהודי נרגש ונלהב, ניחוח הסופגניות מתערב לו בנעימות שירת הילדים, והסביבונים מורדים מהמדף העליון לשחק בהם – כמנהג ישראל תורה.

מצוות הדלקת נר חנוכה, מצוה שקיומה בפועל אורך דקות בודדות, הופכת למנוף מרומם המטלטל את הנפש היהודית, מאיר אותה ומלהיב אותה בעוצמה כבירה ונעלית, באופן שתופס את היום כולו – והשפעתו ניכרת לטווח ארוך בהרבה. הרגעים הללו בהם כל בני המשפחה מתכנסים סביב הנרות המוארים, שרים יחדיו, משוחחים על הניסים והנפלאות ומודים עליהם בכל לב – נותרים חרוטים בעומק הנפש. בעלי השפעה מיטיבה לאורך זמן.

ולא זו בלבד, אלא שכל יהודי יודע, שימי החנוכה הם ימי ניסים ונפלאות, ולכן יהודים רבים כל כך ממתונים לימי החנוכה כדי לזכות בהזדמנות הזו לישועות נשגבות, אליהן הם נכספים זה עידן ועידנים. ויותר מזה, כך גילו לנו צדיקים זי"ע, אם בימי שגרה ישועה ניסית גורעת רבות מזכויותיו של הנושע, ולכן לא כדאי לבקש ישועות שלמעלה מדרך הטבע, הרי שבימי החנוכה כל יהודי רשאי להשתמש בעובדה שימים אלה הם ימי ניסים, ולפעול ישועה ניסית – מבלי לגרוע מזכויותיו.

והדבר מחייב התבוננות: אמנם כן, ימי החנוכה הם ימי נס, אבל הלא עם ישראל חווה עוד הרבה ניסים, ובאף אחד מהם איננו מציינים שזוהי הזדמנות לזכות בישועות נשגבות, וברובם לא מבליטים את העובדה שאמנם הניסים נעשו בימים ההם, אבל אורם קיים ועומד בזמן הזה. אז מה מייחד את חנוכה שהוא פתח לישועות כה גדולות? כיצד הפכו ימי שגרה חורפיים פשוטים, שמסתיימים מדי ערב בהדלקת נרות – לימי הזדמנות כה נפלאים לזכות בישועות נדירות?!

כדי לענות על השאלות הללו, הבה נתעמק במהותם של ימי החנוכה, בעיקרם. בנוסח על הניסים אנו אומרים 'קבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול' – מהותם של הימים הוא בהיותם ימי הלל והודאה,

זמן בו שירת הנשמה מתרוננת בשמחה, עת להודות ולהלל לבורא עולם. בנוסח על הניסים לא נאמר שקבעו את הימים להדלקת הנרות, אלא שקבעו את הימים להודות ולהלל – כי חנוכה הוא זמן של הודאה, עת לומר תודה לבורא עולם!

עד כדי כך, שהגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל פוסק להלכה, שאם יש יהודי שאסור בבית כלא בין נוכרים, ומקבל הפוגה קטנה של כמה דקות ביום כדי לקיים מצוות אלוקיו, עדיף שינצל את הדקות הללו כדי לומר הלל, ולא כדי להדליק נרות חנוכה! כי ההלל וההודאה הם עיקרם של הימים הללו, הם יסודם. חנוכה נועד להודות ולהלל, אז מהותו של זמן נשגב זה!

ולפיכך, אין זה מפתיע כלל שימי החנוכה הם ימים מסוגלים לניסים ונפלאות, כי כך קבע הבורא בעולמו, שבשעה שיהודי מודה לו – בכך פותח הוא פתח לישועות נוספות, מביא על עצמו השפעה ברוכה ועילאית. זמן בו יהודי מודה לה' הוא עת רצון לפעול בו

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם – י"ג בסיון תש"ד

של כל הדברים הטובים, של חצי הכוס המלאה של חיך, והודית על כל פרט ופרט מהרשימה הזו לאבא הטוב שהרעיף עליך את כל הטוב הזה?

ר' יצחק הנהן קלות. הוא מעולם לא ערך רשימה כזו... הוא כה עסוק בצרותיו ודאגותיו הכלכליות, עד שהוא חש שאין לו פנאי לעסוק ברשימת הדברים הטובים בחייו. ואז ר' שמואל דיבר על לבו, כי אולי כדאי לשנות את החשיבה, להחליף את המילים הבוקעות מהפה. לא רק תלונות על הצרות, אלא להתעמק בכל מה שטוב, ולהודות על כך בכל פה!

הם נפרדו באיחולי הצלחה. ור' יצחק נותר מהורהר. ממחשבה למעשה, הוציא עט ונייר מכיסו, והחל לכתוב את הדברים הטובים שבחייו, כשבכל פעם שהוא רושם שורה - הוא מודה, במילים שלו ומקרב לב, בהתרגשות עצומה ובהודאה כבירה, למלך הגומל חסדים טובים לעמו ישראל, שנתן לו את הטוב שהוא מציין עתה. וכך הלאה, שורה ועוד שורה, במשך כעשרים דקות ארוכות - ועדיין לא הגיע לחצי הדרך...

לפתע נאלץ לעצור, לצלול טלפון קטע את מחשבותיו. הוא מוציא את הנייד מכיסו, ועל הצג הוא רואה את שמו של מנהל הגמ"ח הקהילתי, זה שהוא חייב לו 10,000 דולר, ותאריך הפירעון כבר חלף מזמן, אולם אין לו לשלם... הוא מתלבט האם לענות אם לאו, הרי מה יאמר ומה ידבר, מה יענה ומה יצטדק, הן יודע הוא שהוא חייב את הכסף ותאריך הפירעון חלף עבר, אולם קצרה ידו מהושיע...

עצם ההרהור הזה, קטע את חוט מחשבתו החיובית, את רגשי ההודאה בהם עסק. הוא התחזק להודות לה' גם על כך שהשיג הלוואת גמ"ח כשזו נדרשה לו, ולפיקח, כשצלול הטלפון חזר שוב ושוב - הצליח לאזור כוחות ולענות לשיחה...

אלא שמנהל הגמ"ח הפתיע, ובגדול: איש בשורה אני היום! - פתח ואמר, ור' יצחק שם אוזנו כאפרכסת, 'תקשיב סיפור מוזר: מכיר את יהודי פלוני, אחד האנשים העשירים בקהילה? ובכן - המשיך הלה בלי לעצור, 'היום הוא מחתן, ורגש הנתינה גבר בו. לפני דקה הוא התקשר אליי, וביקש לתרום 5,000 דולר לאחד היהודים המתקשים בקהילה, שחייב כסף לגמ"ח ואינו מצליח לפרוע. הוא ביקש שאפתח את רשימת בעלי החוב, והשם הראשון שנראה ראוי בעיניי - הוא יהיה הזוכה...

וזה היה אתה, אתה! החוב נחתך בחצי! - סיים מנהל הגמ"ח, כשר' יצחק אינו מוצא את המילים להגיב. בבת אחת נחתו עליו משכמים 5,000 דולר, בלי שביקש בכלל, מידי יהודי עשיר שפשוט חפץ לעשות חסד, ואפילו לא בחר דווקא בו. אלא שבגורא עולם שהוביל להחלטה לעשות את החסד, הוא שהוביל שהכסף יגיע אליו, מעשה ניסים ממש!

ומתי כל זה קרה? - לא בזמן בו התלונן על חובותיו, לא בזמן שביקש את ישועתו, ואפילו לא בשעת תפילתו. זה קרה כשישב וחשב על הטובות שה' עושה אתו, והודה לה' במילים שלו, מקרב לב, על חסדו הגדול! התברר, כי דווקא שעת ההודאה פתחה לו את הפתח לישועה, הביאה בכנפיה את הצעד הראשון לצאת מהבוץ אליו נקלע!

הוא התקשר לחברו ר' שמואל לבשרו, והלה כמובן צהל ושמח על חלקו בעניין, ומפיו שמענו את הסיפור כדי ללמדנו: לפעמים, הישועה קרובה לבוא, מרחק נגיעה ממש. כל מה שצריך הוא פתוח לה שער, לתת לה להיכנס ולבוא אלינו, והדרך הטובה ביותר לפתוח את השער - היא להודות בכל לב, למלא את הנפש ואת הפה ברגשות ודיבורי הודאה לה'!

אחים יקרים, נכנסים אנו בשערי אורם של ימי ההלל וההודאה, הבה ניקח את המסר הזה עימנו לימים הללו, ולכל ימות השנה, להודות ולהלל לה' על כל חסדו עימנו. לומר לו תודה מעומק הלב על ניסיו ונפלאותיו. ההודאה היא השער לפתיחת שערי שמים, היא הדרך לקרבת אלוקים, והיא כלי מחזיק ברכה לישועות גדולות נוספות ונכספות!

החנוכה שחילק את החורף לשניים...

היה זה בחורף תשס"ו. בחור חביב מחו"ל עלה ארצה לקיים 'הווי גולה למקום תורה', ואיווה למושב לו את אחת הישיבות החשובות בירושלים. זמן החורף החל, הבחור ניסה לשבת וללמוד כחבריו, אולם למרבה הצער התברר כי כשרונו נופל מהם בהרבה. למען האמת, בעיה זו הייתה ידועה זה מכבר, הוא והוריו ידעו שלא ינחן בכשרון מחונן, אולם עם הגיעו ארצה וכניסתו לשיבה מוחרבת - הבעיה הלכה והתעצמה.

כחודשיים ימים חולפים מתחילת הזמן, כשלמרבה הצער הבחור עדיין יושב בהיכל הישיבה כאבן שאין לה הופכין. כל העת עיניו משוטטות בחלל, הוא לא מצליח להתרכז, ובוודאי שלא מצליח להבין. מוחו כמו אטום וסתום, אף מילה מהחומר הלימודי לא מצליחה לבקוע את ראשו החתום. רבני הישיבה ותלמידיה ניסו לסייע לו, הציעו לו לימוד בחברותא או ספרי עזר, אולם דבר לא הצליח לחולל את השינוי הנכסף.

הגיעו ימי החנוכה, והבחור חש שלפניו ימי הזדמנות. אם היוונים ניסו 'להשכיחם תורתך', הרי שזה הזמן לפעול שיהא 'נר מצוה ותורה אור', שהקדוש ברוך הוא יאיר את עיניו בתורתו. למרות שימי החנוכה עשויים להיות ימי נסיון בהתמדת התורה, החליט הבחור כי הוא דווקא הולך להתעקש, במלחמה ניצחת, כדי להצליח לשבת ללמוד, מתוך תקווה שגם יצליח להבין.

לא זו בלבד שהתאמץ להתמיד בלימודו, אלא שהוא ניצל את הימים הללו גם לתפילות בוקעות שערי שמים, לזעקה מקירות לבו. מדי יום התפלל בדמעות שליש את ברכות התורה, והוסיף לכתוב גם בתפילת 'אבינו אב הרחמן... והאר עינינו בתורתך' בברכות קריאת שמע. גם את הזמן בו עמד מול המנורה הקדיש לתפילה נרגשת מעומק הלב, בבקשו רחמים על נפשו ועל נשמתו, שיזכה לקבל חלק בתורה, שיזכה לקנות לו נחלה בעומקה.

כאמור, הבחור נלחם כארי, ובימי החנוכה התיישב ללמוד שעות ארוכות, בניסיון לפצח את דברי הגמרא הסתומים בעיניו. הוא בחר לפתוח בלימוד המסכתות הקצרות שבסדר 'מועד', מתוך תקווה שהדבר יקל עליו להתקדם. את לימודו זה ליווה בדמעות ובתחנונים בתחילת סדר הלימוד ובסופו, וניסה להתקדם ככל יכולתו. ארבעה ימים ניסה, ניסה ולא הצליח. הוא ישב מול הגמרא, מול העמוד הראשון, והמושגים, המילים, השורות והמשפטים נראו בעיניו כסלט מפוזר ולא ברור. ארבעה ימים שנלחם מלחמה עיקשת, עד...

תחילתו של היום החמישי. הוא שוב בכה עם שחר, התפלל לבורא עולם שיתן לו כוחות להוסיף להילחם. ואז התיישב מול הגמרא, והתחיל שוב, בפעם המי יודע כמה, מהתחלה...

ולפתע, בהתרגשות זהירה, הרגיש שהוא מבין. הוא קורא וגם קולט. הוא תופס את המבנה, מבין את מושגי היסוד, מטפס במעלה הקושיא וצולל לעומק התירוץ. עוד פעם, ועוד פעם, ובסופו של היום הזה - היה בידי עמוד שלם, ברור, מוסבר, נהיר ובהיר!

הידד! לראשונה בחייו, דברי הגמרא מצאו מסילות ללבו, ומתוך תחושות סיפוק עצומות, והודאה כבירה לנותן התורה על הנס המופלא, התיישב גם למחרת לסדר לימודו. ואז, בבת אחת, כאילו נפרץ הסכר: מוחו נפתח כאולם, שכלו הפך לכלי עזר ייחודי, לבבו התמוגג בשמחה אין קץ מהבנת דברי הגמרא!

בסיומו של היום השני, כבר היו בידי שני עמודים שלמים וגם חזרה על העמוד של אמש. וכמו ילד רעב שנתקל בצלחת סוכריות מתוקות, הוא פשוט הסתער על הגמרא בחשק עצום, והחל לבלוע בשקיקה את סגיוותיה ודפיה!

לא חלפו אלא חודשיים וחצי בלבד - והבחור עמד בכור המבחן על כל סדר 'מועד', על מאות הדפים שבו, עשרות הפרקים, כל המסכתות, כל הסוגיות, ושלט בהם שליטה מלאה, ברמה שכל בוחניו - גם אלו שלא הכירו את ההיסטוריה שלו - נפעמו מכישוריו...

ועל אחת כמה וכמה - מי שידעו את מה שעבר עליו, את המחצית הראשונה של החורף בה לא הבין ולא קלט ולו אות או שורה בודדת... ופתאום הפך הבחור לגאון בזעיר אנפין, מבין, קולט, הכל ברור לו, הוא זוכר נהדר, שולט נפלא בחומר, פשוט מהפך דרמטי בחייו!

והמהפך הזה, להזכירנו, התרחש בימי החנוכה, בימים שה' מחולל ניסים, ובפרט בכל הנוגע לאור התורה. את הסיפור הזה מספר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א מפי הבחור, והמסר שבו מאיר כשלהבת העולה מאליה:

אחים יקרים, אנו עומדים להיכנס לטרקלין של מפעל פיס גדול במיוחד. חנוכה הוא זמן בו ניתן לפעול ישועות נשגבות, חנוכה הוא עת רצון נפלאה להשיג הישגים שלא חלמנו שהם ברי השגה. כל מה שצריך הוא לקבל החלטה לנצל את הימים הללו, להודות לבורא עולם על חסדו וטובו כמהותם של הימים, להתפלל לניסים ונפלאות כשם שנעשו לאבותינו בימים ההם, ולהתחבר לתורת ה' המאירה - ביתר שאת ועוז, בהתמדה ובשמחה!

וככל שנצל את ימי החנוכה כראוי, נודה בהם לבוא יתברך על חסדיו המרובים, נקדיש זמן להלל לשמו הגדול, נבקש מעומק הלב על הישועות הדרושות שלנו ונשתדל להתאמץ להתמיד בתורה - כך נזכה שאור ימי החנוכה יאיר את ליבנו, יעניק לנו ישועות נפלאות שאנו חפצים בהם, ונזכהתמיד להודות ולהלל לשמו הגדול על רוב חסדיו וישועותיו!

פוליסת ביטוח - מגורה מול מגורה...

עת הדלקת הנרות מדי ערב, עת רצון נפלאה היא. בתוככי נרות החנוכה ממתניות לנו הזדמנויות גדולות לפעול ישועות, הבה נגלה סגולה ייחודית שאנשי מעשה נוהגים בה, והיא סגולה להגנה מכל פגע רע ולפתיחת שערי השפע:

ישנו מזמור תהלים, פרק ס"ז, המוכר לכולנו כ'למצנח בנגינות מזמור שיר'. זהו פרק תהלים בעל סגולות רבות, והסגולה לאומרו מול נרות החנוכה היא קדמונית מאוד, ומובאת כבר בשם האר"י הקדוש ז"ע, כסגולה להינצל מכל פגע רע. פרק זה מכון כנגד מגורה בית המקדש, ולכן עוצמת סגולתו היא באמירתו בצורת המגורה - כך מופיע בספר הקדוש 'אגרא דפרקא'.

משיעורו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס